

ZDRAVSTVENI OBZORNIK

Strokovno informativno glasilo medicinskih sester Slovenije

Leto XIII. — 1979

KAZALO

Izdaja Zveza društev medicinskih sester Slovenije. Glavna in odgovorna urednica: Marija Miloradovič. Urednica: Neža Jarnovič. Tehnični urednik: Janez Strajnar. Predsednica uredniškega sveta: Tatjana Valant. Uredniški odbor: Sonja Gabrijan, Anica Gradišek, Neža Jarnovič, Julka Kuzma, Marija Lavš, Malči Lisac, Joža Tomšič, Janez Strajnar, Marija Savič. Tisk: ČGP »Delo« v Ljubljani.

ČLANKI

Alive Anstey gl. Mednarodno leto otroka	
Batis Janez:	
Zoonoze in naše okolje	277
Černelč Draga:	
Indikacije in način lokalnega (topičnega) zdravljenja dihal, kože in oči	129
Preobčutljivost za najagresivnejši plevel — <i>Ambrosia artemisiifolia</i>	381
Čokl Boštjan:	
Intrahospitalne infekcije v zvezi s klimatizacijo	151
Dovečar Fina, Mesesnel Jelica:	
Nekateri osnovni pogoji za uresničevanje vzgojnoizobraževalnih smotrov v celodnevni šolah z zdravstvenega vidika	323
Edvard Kardelj-Krištof, veliki revolucionar in mislec	3
Gabrovšek Lora:	
Detergenti	167
Hadl Milena:	
Infekcije prebavil v otroški dobi	365
Havliček Stojan:	
Ob 100-letnici kontracepcije z intrauterinimi vložki	115
Hladnik Ana:	
Mentalnohigienski in psihoterapevtski elementi v delu medicinske sestre s hospitaliziranimi bolniki	227
Jarnovič Neža:	
24 let glavna medicinska sestra Klinike za ginekologijo in porodništvo v Ljubljani (Razgovor z v. med. sestro Marijo Drnovšek)	283
Jeraj Helena gl. Strajnar Janez	
Jurekovič Branimir:	
O zaščiti vida v sodobnem času	70
Kajfeš Marijana:	
Skrb za nosečnice, porod, namestitev novorojenčkov in otročnic v vojni in elementarnih katastrofah	147
Kalan Marija:	
Materinska šola z vidika tečajnice	224
Kambič Saša:	
Skrb za ranjence v okoliščinah partizanskega vojskovanja	206
Kancler Kurt:	
Problem socialne adaptacije	144
Kardelj Edvard gl. Edvard Kardelj	
Kobe Modrica:	
Metode barvanja biološkega materiala	75, 157
Kondža Jozo:	
Regres v hospitalni socioterapiji	236
Kostnapfel Janko:	
Bivši borci z duševnimi motnjami	121
Smisel življenja	319
Kramer Albina:	
Oskrba opeklinke rane	329
Lakatoš Josip:	
Diabetes v nosečnosti	61
Likar Miha:	
Sodobna vprašanja pri uporabi razkužil	263
Lokar Jože:	
Razvoj spolnega vedenja pri otrocih	356
Lovrič Frančiška:	
Delo s šolskimi otroki	68
Lukič Franc:	
Paliativno zdravljenje v onkološki kirurgiji	137
Mahler H. gl. Mednarodno leto otroka	
Matjašič Marko:	
Nekateri epidemiološki in virološki vidiki poliomielitisa v Sloveniji	372
Mavec Pavla:	
Lektini in njihova vloga pri medicinskih odkritjih	58
Mesesnel Jelica gl. Dovečar Fina	
Mlekuž Vlasta:	
Delež operacijske medicinske sestre pri zgodnji operativni terapiji opeklina	333
Oblak Božo:	
Posledice onesnaženega zraka za človeka	85
Pavčič-Tršan Bara:	

Organizacija centralne sterilizacije v kliničnem centru . . .	272
Pertl Eman:	
Pripispek k zgodovini civilnih sester v Mariboru	391
Plajnsak Nežika in Pučnik Dragica:	
Delo medicinske sestre v vzgojnovarstveni ustanovi v Mariboru	360
Pogelšek-Pivk Angelca:	
Nežnost je tisto, kar vas krasi .	394
Poljšak Irena:	
Prehrana starostnikov v bolnicah	387
Popovič Janko:	
Degenerativna obolenja sklepnege hrustanca — artroza	375
Pučnik Dragica gl. Plajnsak Nežika	
Strajnar Janez, Jeraj Helena:	
Smernice za raziskovalno delo v negi bolnika	45
Družinsko in družbeno zdravljenje alkoholizma	243
Strojan Milan:	
Astma v otroški dobi	348
Strojin Tone:	
So lahko dejavnosti v prostem času tudi psihoterapevtsko sredstvo?	80
Stropnik Zlata:	
Okužbe ploda s streptokoki B v nosečnosti	219
Širok Nevenka gl. Župan Tatjana	
Šlajmer-Japelj Majda:	
Raziskovalno delo medicinskih sester	41
Kdaj lahko ocenjujemo kvaliteto dela medicinske sestre?	203
Naloge centra za nego bolnika v izrednih okoliščinah pri organizaciji Rdečega križa	343
Štupnikar Jože:	
Delo medicinskega tehnika pri subklavija katetru	378
Tancar Majda:	
Priprava in zaščita operativnega polja	53
Tartaro Zvonko:	
Nosečnost in porod v vojni in elementarnih katastrofah	214
Vida Majda:	
Vpliv vremenskih dogajanj na človekov organizem	162

Zver Greta:	
Postoperativna nega po torakalnih operacijah	239
Židanik Anton:	
Organizacija epidemiološkega nadzora v zdravstvenih delovnih organizacijah	256
Župan Tatjana, Širok Nevenka:	
Nega bolnika s poškodbami prsnega koša	233
12. maj — mednarodni sestrski dan	40
Leto 1979 — mednarodno leto otroka	40
Medicinska sestra — delavka v združenem delu. Problemska konferenca o mestu med. sestre v zdravstveni službi	5
Mednarodno leto otroka (Iz poslanice dr. H. Mahlerja, Alive Anstey)	171
Svetovni dan zdravja — 7. april .	171
Zdravje in minerali v pitni vodi (Prev. Anton Gradišek)	250

NOVOSTI — IZKUŠNJE — POBUDE

Uporaba cepiva	90
Kateri osebni dohodek se upošteva za izračunanje pokojninske osnove	178
Indikacije in kontraindikacije za slušne aparate ter pripomočke za omogočanje glasnega govora . .	179
Posebna izobraževalna skupnost za področje zdravstvenega varstva .	180
Tveganje uporabe pilule, kajenja in poroda	180
Inhalator (Jože Gašperič)	181
Zaključki in priporočila II. simpozija o intrahospitalnih infekcijah in I. simpozija o bolniški službi (N. J.)	291
Preprečevanje prenašanja klic z rokami (Zora Konjajev)	294
Vzpostavljanje laktacije po porodu in dojenje	295
Zdravstvena skupnost Slovenije — njene naloge (Iz sklepov 19. seje predsedstva CK ZKS, 12. 3. 1979)	311

Zdravstvene skupnosti in zdravstvene delovne organizacije za racionalnejšo porabo zdravil (Iz družbenega načrta SR Slovenije 1976—1980)	311
Učna ura zdravstvene vzgoje v šoli za med. sestre (Pripravili Mara Hostnik, učiteljice šole in učence sred. šole za med. sestre v Ljubljani)	397
Prvi podiplomski študij za predzакonsko in zakonsko svetovanje (Marija Djurdjević)	399
Nevarnost ozkih hlač	400
Tovarištvo na delovnem mestu (Anja Pogelšek)	401

ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Strokovna navodila za zdravstveno nadzorstvo otrok v vzgojno varstvenih zavodih	94
Posvetovanje komercialno-tehničnih služb zdravstvenih delovnih organizacij Slovenije	97
Pravilnik o minimalnih pogojih glede higienske neoporečnosti predmetov splošne porabe, ki se smejo dajati v promet (U. I. SFRJ št. 13/74 — Otroške igrače)	182
Varstvo otrok na domu. Primer pravilnika o varstvu otrok na domu občinske skupnosti otroškega varstva	184
Tudi v zdravstvu nas ne sme nič presenetiti	298
Indikacije in kontraindikacije za zobno protetična dela ter sredstva (Zdravstvena skupnost Slovenije)	299
Pri razvoju zdravstvene dejavnosti mora imeti prednost osnovno zdravstveno varstvo (Iz skleпов 8. kongresa ZKS)	300
Izobraževanje in izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev ob delu in iz dela	402
Pravilnik o ukrepih za varstvo, da se ne занesajo kolera, kože in malarija	403

Navodila za antropološke preglede pri sistematičnih pregledih otrok (Anton Pogačnik)	404
Zdravstvene indikacije za nekatera naravna zdravilišča v SRS	405
Indikacije za ortopedske pripomočke — Indikacije za očesne pripomočke	408
Uradni pregled in žigosanje manometrov za krvni pritisk	409

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Konferenca sekcije za medicino dela pri ZDMSS Murska Sobota 28. 10. 1978 (N. J.)	99
Simpozij o malignih neoplazmah v Kladovu od 18.—21. X. 1978 (J. Strajnar)	100
Prvi svetovni kongres operacijskih medicinskih sester v Manili 17. do 20. okt. 1978 (Joža Tomšič)	102
Delovni program nevropsihiatrične sekcije za leto 1979 (Ladi Škrbinek)	104
Strokovni sestanki s področja otroškega varstva (Stanka Krajnc-Simoneti)	105
Priznanje Zvezi društev medicinskih sester Jugoslavije	106
4. seja glavnega odbora Zveze DMS Slovenije (N. J.)	187
Sekcija medicinskih sester — babcje izpolnila delovni program za leto 1978 (Julka Kuzma)	191
Delo nevropsihiatrične sekcije je bilo v letu 1978 uspešno (Ladi Škrbinek)	192
Vnovič oživljeno delo sekcije za šolstvo pri ZDMSS (Marija Španovič)	192
Vodilne medicinske sestre bodo razpravljale o osnovnem zdravstvenem varstvu na delovnem seminarju v organizaciji ICN in WHO v Keniji (Prir. M. D.)	193
Obisk na ginekološki kliniki v Zagrebu (Marija Drnovšek)	194
O beneficiranem delovnem stažu medicinske sestre (Uredništvo)	195

»Dvajset dinarjev prosim«. Iz pisma med. sestre (Verica Turk) . . .	195
5. seja glavnega odbora Zveze DMS Slovenije v Ljubljani 14. 6. 1979 (N. Jarnovič)	301
O delu in nalogah društva med. sester Kranj (Francka Čudež) . .	303
Letna konferenca sekcije operacijskih med. sester pri Zvezi DMS Slovenije — Radenci 31. V. in 1. VI. 1979 (Neža Jarnovič) . . .	304
Med. sestre Japonske sočustvujejo z nami (Organizacija med. sester Japonske)	304
Seminar nevropsihiatrične sekcije v zavodu dr. Marjana Borštnarja za usposabljanje otrok in mladostnikov v Dornavi (Ladi Škrbinek)	305
Strokovna ekurzija med. operacijskih sester Klinični center »Dedinje«, Beograd (Ela Majerič) . . .	307
Mednarodna konferenca o zdravstveni vzgoji v Londonu od 2. do 7. septembra 1979	307
Seminar sekcije patronažnih med. sester Maribor, oktober 1978 (Marija Plevnik)	308
Septembra 1979 bo v Nairobiju (Kenija) medkongresna konferenca ICN (Zveza DMS Jugoslavije) .	308
Občni zbor Zveze društev med. sester Slovenije (Preliminarni program (Zveza DMS Slovenije) .	309
Winifred W. Logan — nova direktorica sekretariata ICN (Iz urada ICN)	309
III. simpozij o preprečevanju infekcij v zdravstvenih, socialnih in vzgojnih ustanovah (Dubrovnik 26.—29. III. 1980) (N. J.)	410
Prve in dobre izkušnje pediatrične sekcije Zveze DMS Slovenije (Božena Golob)	411
Delo v izrednih razmerah — da ne bi bili presenečeni ob tretjem jugoslovanskem seminarju med. sester na Bledu 13.—15. IX. 1979 (Božena Golob)	412

Boljši delovni pogoji med. sester v Evropi (Iz urada ICN — Majda Šlajmer-Japelj)	416
II. svetovna konferenca operacijskih med. sester v Lausannu	417
Sestrstvo in babištvo v Evropi (Dolgoročna študija evropskega urada SZO za sestrstvo) (Majda Šlajmer-Japelj)	417

OSEBNE VESTI

Urednica Neža Jarmovič — 70 let (Uredniški svet in sodelavci Zdravstvenega obzornika) . .	89
Umrla je Nives Merljak (Neža Jarnovič)	174
V spomin medicinski sestri Silvi Sfigligoj (Jožica Tomšič)	177
Priznanje med. sestram od mednarodnem letu otroka (Marjana Zurunič)	289
V spomin višji med. sestri Rozi Kralj (Sodelavci Zdravstvene šole Juga Polak Maribor)	395
V slovo medicinski sestri Majdi Barbič (Njeni sodelavci)	396

BELEŽKE OB KNJIGAH

Pristop k znanstvenemu delu — priročnik za študij in raziskovanje (Avtorji: Matjaž Maček, Jaro Dolar, Andrej Kirn, Peter Klinar, Tomo Korošec, Dimitrij Rupel, Slavko Splichal) (J. Strajnar) . .	107
Richard Willfort: Zdravilne rastline in njihova uporaba (N. J.)	108
Štefanija Ravnikar-Podbevšek: Sveti Urh (N. J.)	108
Aleksander Gala-Peter: Partizanski zdravnik (N. J.) . . .	197
Dr. Pavao Brajša: Splošna psihodinamika samoupravnega vedenja (J. Strajnar) .	197
Dr. Draga Černelč in sodelavci dr. S. Plesničar, dr. V. Kambič, dr. H. Pehani in dr. T. Wraber: Alergija (N. J.)	198

Dr. Midhat Šamić:	
Kako nastaje naučno djelo (J. Strajnar)	310
G. Raimbault:	
L'Enfant et la mort. Edouart privat, Toulouse 1975 (Igor Ravnik)	310
Značilnosti, nacionalna patologija, zdravstveno varstvo prebivalstva SRS in smeri raziskovalnega dela na področju biomedicine (N. J.) .	418
Gravitacijska področja bolnišničnih oddelkov v SR Sloveniji, leto 1974 (N. J.)	418
Gostota obolenj in poškodb po sta- rostnih obolenjih in spolu aktiv- nih zavarovancev v letu 1972 (N. J.)	418
Travmatizem s posebnim poudar- kom na prometnih nesrečah v SR Sloveniji (N. J.)	418
D. Reja:	
Uvod v študij zdravstvene vzgoje (N. J.)	419
Zdrav otrok v sodobni šoli (N. J.) .	419
Kirurgija II. — Strokovni učbenik (N. J.)	419

ZANIMIVOSTI

Kajenje in srčna obolenja (B. B.) .	52
Največja pozornost antibiotikom (Jože Vertovec)	57
Polipi debelega črevesa in danke (Tine Velikonja)	60
Čebele nam koristijo na različne na- čine (B. B.)	67
Hematološke vrednosti predšolskih otrok in ocena njihove slabo- krvnosti (M. Ozimič-Gerbec) . .	74
Predšolska vzgoja in zdravstveno varstvo (Stanka Krajnc-Simoneti in Nela Baldani)	98
Razvoj perinatalno ogroženega otro- ka (V. Udovč, M. Novosel-Sever, M. Veličkovič, A. Kos-Mikuš) .	109
Novorojenci z dihalno stisko za leto 1977 (M. Žerovnik-Turk, M. Avanzo-Velkavrh, M. Mal, T. Talan)	109

Imunska odzivnost in življenjska do- ba (Dragan Dekaris)	109
Hoja — najboljša gimnastika (B. B.)	110
O igračah (Stanka Krajnc-Simoneti, Nela Baldani)	110
Poraba zdravil se je umirila (Jože Vertovec)	110
Kako vpliva vreme na človeka in njegovo počutje (B. B.)	111
Največ antibiotikov otrokom (Jože Vertovec)	112
Novost v serološki diagnostiki (B. Brzin)	128
Umrljivost otrok (Iz gradiva SZO) .	146
Morebitne posledice kajenja staršev na razvoj novorojenčkov	150
Dejavniki, ki vplivajo na patološke spremembe grla (Vinko Kambič in Zora Radšel)	166
Avtomatska obdelava receptov v SR Sloveniji	170
Aspirin novo orožje v boju z bole- znimi srca in ožilja (Arthur S. Freese)	172
Obporodna teža je pomemben indi- kator za otrokovo zdravje (Po gradivu SZO)	173
Nekaj nasvetov, ki bi olajšali opu- stitev kajenja	196
Temelji za zdravje prebivalstva (Iz tez za VII. kongres preventivne medicine Jugoslavije)	199
Dejavniki, ki povzročajo spanje (B. B.)	199
Nos — vir hudih okužb in seps (B. B.)	200
Odsotnost z dela	200
Propolis — čebelja zadelavina . .	200
Ni še rojen — pa že kadi	200
Mena je tista razvojna stopnja člo- veškega bitja, s katero se začne starost (Iz tez za VII. kongres preventivne medicine Jugoslavije)	200
Dojenje ima prednost pred hranje- njem z mlečnimi formulami (Marko Lavrič)	218
Uporaba zaščitnih mask (Zora Konjajev)	223
Mednarodni svet industrije otroške prehrane (ICIFI) (Marija Erjavec)	226
Nova nomenklatura zdravstvenih storitev	238

Kaj je kompleksna naloga medicinske sestre? (Virginia Henderson)	242
Resnica o propolisu	249
Zdravstvena vzgoja mladine (Iz gradiva za mednarodno konferenco v Londonu)	255
Med. sestra mora preprečevati okužbe v bolnišnici (Zora Konjajev) .	262
»Skrivnost bolezni siromakov« je pojasnjena	271
Normalni vrstni red staranja (B. B.)	282
Neonatalni oddelek za intenzivno nego pri pediatrični kliniki v Ljubljani	312
Mrtvorojeni otroci	312
Dojenje z ljubeznijo vodi k boljšemu zdravju otroka (Marija Erjavec)	313
Porodnice po obisku v posvetovalnici	313
Presaditev kostnega mozga (B. B.) .	313
Vzroki osteoporoze (B. B.)	314
Marihuana in epilepsija (B. B.) . .	314
Še se dogaja (Glasilo ZB NOV TV 15)	322
Delovni stol je še vedno premalo proučen (Mario Kocijančič) . .	332
Medicinskemu absentizmu ni vzrok le resnost bolezni (Mario Kocijančič)	347

Azbestni prah, zelo pogosten kot poklicna škodljivost in predmet raziskav (Mario Kocijančič) . .	355
Ciljana zdravstvena rekreacija delavcev je sestavna dejavnost medicine dela (Mario Kocijančič) .	364
Razvoj govora pri otroku (Zora Radšel)	371
Imunizacija proti steklini	380
Šest otroških bolezni — pet milijonov smrti (R. H. Henderson SZO)	390
Rojstvo otrok s prenizko obporodno težo (Iz gradiva SZO)	420
Dojeni otroci so bolj zdravi (Iz gradiva SZO)	420
Umrljivost porodnic (Iz gradiva SZO)	420

RAZNO

Misli in vodila. Na straneh: 44, 79, 84, 136, 176, 177, 179, 180, 213, 235, 276, 322, 359, 386, 396,	401
Iz uprave in uredništva: 92, 108, 198, 315,	316